

**ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพ
การสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ**
**The Relationship between Academic Leadership of School Administrators and
Teaching Effectiveness of Teachers under the Office of
Bueng Kan Primary Education Service Area**

ศรีประไพ พลเยี่ยม¹ และ สมใจ ภูมิพันธุ์²
Sriprapai Polyiam¹ and Somjai Pumipuntu²

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

² Ph.D. (Voc. & Tech. Ed.) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครู และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 335 คน มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากับ 0.97 และด้านประสิทธิภาพการสอนของครู เท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$ S.D. = 0.58) 2) ประสิทธิภาพการสอนของครูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$ S.D. = 0.48) และ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r = .77$)

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ / ประสิทธิภาพการสอน / สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

ABSTRACT

The purposes of this study were: 1) to investigate academic leadership of school administrators, 2) to examine teaching effectiveness of teachers, and 3) to look into the relationship between academic leadership of school administrators and teaching effectiveness of teachers under the Office of Bueng Kan Primary Education Service Area. The sample was 335 teachers in the Bueng Kan Primary Education Service Area who were selected by stratified random sampling based on the school size background. The instrument used was a 5-rating scale questionnaire whose reliability coefficient of academic leadership of school administrators was 0.97 and teaching effectiveness of teachers was 0.93. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient.

Results were discovered as follows. 1) Academic leadership of school administrators as a whole and each aspect was at high level ($\bar{x} = 4.25$ S.D. = 0.58); 2) teaching effectiveness of teachers as a whole and each aspect was at high level ($\bar{x} = 4.30$ S.D. = 0.48); and 3) academic leadership of school administrators had a high positive correlation with teaching effectiveness of teachers at the .01 statistical level of significance ($r = .77$).

Keywords : Academic Leadership / Teaching Effectiveness / Office of Bueng Kan Primary Education Service Area

บทนำ

ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ในปี 2558 ในส่วนของประชาชน นักเรียน นักศึกษา และคนในท้องถิ่นต้องปรับตัวตั้งรับกับการแข่งขันในระดับประเทศ ภาคการศึกษาเองก็ต้องปรับระบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทที่จะต้องเปลี่ยนแปลงในอนาคตทั้งด้านทักษะอาชีพ และภาษา เพราะเมื่อมีการเปิดประตูสู่ประชาคมอาเซียนแล้ว ทุกอย่างจะอยู่บนพื้นฐานของการแข่งขัน การศึกษาคือกระบวนการหนึ่งของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และมีบทบาทอย่างยิ่งในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มั่นคงและยั่งยืนอย่างเท่าเทียม (สมเกียรติ อ่อนวิมล. 2555) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ในภารกิจ 4 ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานบริหารงานบุคคล งานงบประมาณ และงานการบริหารทั่วไป (กรมวิชาการ. 2557) งานวิชาการเป็นหลักของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน วางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553)

ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการย่อมสามารถบริหาร ปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริมงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพเอื้อต่อการทำงานของครู ช่วยทำให้คุณภาพการสอนของครูดีขึ้น (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2553) ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนในที่สุด ภาวะผู้นำทางวิชาการประกอบด้วย สามารถสร้างวิสัยทัศน์เกี่ยวกับอนาคตและดำเนินการตามวิสัยทัศน์ได้ มีการริเริ่มและฉลาดรอบรู้ในการดำเนินการตามวิสัยทัศน์ มีกระบวนการคิดเกี่ยวกับวิธีการทำงานและลักษณะของงานในอนาคต สร้างแรงจูงใจในการทำงานให้แก่ผู้ร่วมงาน ผู้ร่วมงานทำงานได้อย่างมีคุณภาพและเต็มความสามารถในโลกของการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่ที่สามารถแก้ปัญหา อันอาจจะเกิดขึ้นในอนาคตโดยการกระตุ้นให้บุคคลอื่นเชื่อถือและยอมรับวิธีการทำงานของตน (สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า. 2553) และสอดคล้องกับพิเชษฐ์ วงศ์เกียรติ์ขจร (2553) ที่อธิบายความหมายของภาวะผู้นำว่าเป็นศิลปะที่จำเป็นและสำคัญยิ่งต่อนักบริหาร ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่จะต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งและจากนโยบายการปฏิรูปการศึกษา เป้าหมายหลักคือ การเพิ่มคุณภาพนักเรียนด้วยการปรับปรุงกระบวนการจัด

การเรียนการสอนให้มีคุณภาพและการจัดการเรียนการสอนจะมีคุณภาพก็เนื่องด้วยผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ

นอกจากผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นแล้ว ยังมีปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งคือประสิทธิภาพ การสอนของครู เพราะการเรียนการสอนเป็นการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสม บรรยากาศ เทคนิค และส่วนประกอบทั้งหลาย ที่มาช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์ที่สุด หลักสูตรอาจเขียนไว้ เลิศหรูเพียงใดก็ตาม ถ้าครูสอนไม่เป็น ไม่รู้จักวิธีสอน มีการวัดผลที่ไม่เป็นธรรม เด็กจะรู้สึกเบื่อหน่ายและจะไม่เกิดการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการที่จะทำให้การเรียนการสอนในโรงเรียนบรรลุเป้าหมายโดยสมบูรณ์คือ ครูผู้สอน เพราะครูเป็นผู้พัฒนา องค์ประกอบต่างๆ และเป็นผู้มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนโดยตรง ดังนั้นการที่ครูสามารถอธิบายการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาประสิทธิภาพการสอนของครู เป็นสำคัญ (ทิศนา ขัมมณี. 2554)

จากรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬพบว่าคะแนนเฉลี่ยทั้ง 8 วิชาของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากปีการศึกษา 2554 ได้คะแนนเฉลี่ย 51.24 ปีการศึกษา 2555 ได้ คะแนนเฉลี่ย 40.16 และปีการศึกษา 2556 ได้คะแนนเฉลี่ย 43.16 ซึ่งพบว่าคะแนนเฉลี่ยลดลง คะแนนเฉลี่ยทั้ง 8 วิชาของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากปีการศึกษา 2554 ได้คะแนนเฉลี่ย 45.51 ปีการศึกษา 2555 ได้ คะแนนเฉลี่ย 39.86 ปีการศึกษา 2556 ได้คะแนนเฉลี่ย 39.11 พบว่าคะแนนเฉลี่ยลดลงตามลำดับ จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ในยุคปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ให้ความสำคัญต่องานวิชาการ ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ ในด้านหลักสูตร สื่อและนวัตกรรม บรรยากาศการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารและครูต่างก็เป็นบุคคลสำคัญที่ใกล้ชิดนักเรียนและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นตามเกณฑ์การวัดผลประเมินผล รวมทั้งประสิทธิภาพและคุณภาพการศึกษา เมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทาง วิชาการสูงก็จะส่งผลให้ครูมีประสิทธิภาพในการสอนสูงขึ้นด้วย ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีภาวะผู้นำทางวิชาการและครูผู้สอนมีประสิทธิภาพการสอน มากน้อยเพียงใด และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอนมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ผลการวิจัยคาดว่าจะสามารถนำไปเป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพ

การสอนของครูให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารงานวิชาการ
อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

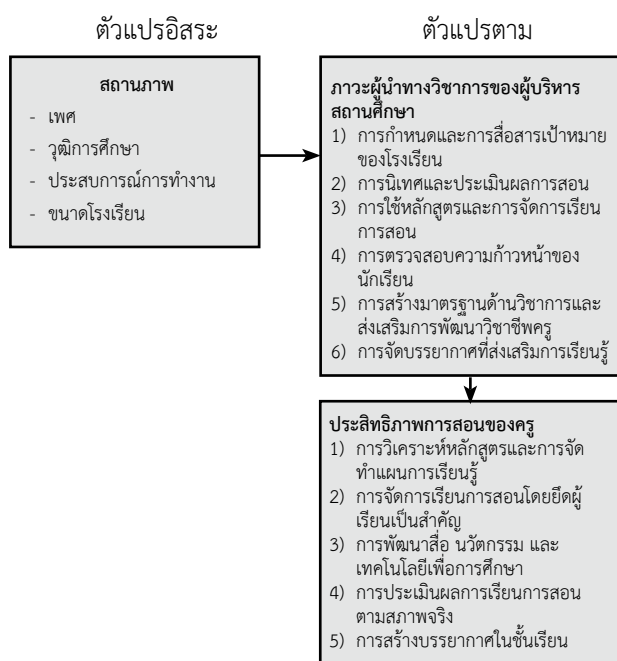
1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของครู
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬตามความคิดเห็นของครู
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำทางการวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารตามแนวคิดของ Hallinger & Murphy (2001) ประกอบด้วย 6 ด้าน และกรอบแนวคิดประสิทธิภาพการสอนของครูตามแนวคิดของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2554) ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งสิ้น 2,254 คน ใน 8 อำเภอ จำแนกเป็นครูโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 410 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 1,494 คน และขนาดใหญ่จำนวน 350 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2557 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970 ; อ้างอิงมาจาก บุญชม ศรีสะอาด. 2553) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน สุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียน จำแนกเป็นครูโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 61 คน โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 222 คน และขนาดใหญ่ จำนวน 52 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ Checklists

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.97 ตามวิธีการของ (Cronbach)

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.93 ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบสอบถามถึงโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างระหว่างวันที่ 3 พฤศจิกายน 2557 ถึงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2557 พร้อมนัดหมายวัน เวลา ที่จะขอรับแบบสอบถามกลับคืนภายใน 15 วัน

2. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 24 พฤศจิกายน 2557 ถึงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2557 ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด จำนวน 335 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 335 คน โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแนวคิดของ Hallinger & Murphy (2001) กับประสิทธิภาพการสอนของครู แนวคิดของ สำนักงานรองรับมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2554) โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำข้อมูลมาแปลความหมายโดยพิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553)

4.50 - 5.00 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ/ครูมีประสิทธิภาพการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ/ครูมีประสิทธิภาพการสอน อยู่ในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ/ครูมีประสิทธิภาพการสอน อยู่ในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา มีภาวะผู้นำทางวิชาการ/ครูมีประสิทธิภาพการสอน อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา มีภาวะผู้นำทางวิชาการ/ครูมีประสิทธิภาพการสอน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) โดยมีเกณฑ์การแปลผล ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2553) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

มากกว่า .90 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก

มากกว่า .70 ถึง .90 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

มากกว่า .30 ถึง .70 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

มากกว่า .00 ถึง .30 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

.00 ไม่มีความสัมพันธ์กัน โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ รองลงมา คือ การกำหนดและการสื่อสารเป้าหมายของ

โรงเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนิเทศและประเมินผล การสอน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1. การกำหนดและการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน	4.30	0.55	มาก	2
2. การใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.26	0.62	มาก	4
3. การตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน	4.18	0.67	มาก	5
4. การสร้างมาตรฐานด้านวิชาการและส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู	4.28	0.59	มาก	3
5. การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้	4.34	0.58	มาก	1
รวม	4.25	0.58	มาก	

2. ประสิทธิภาพการสอนของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

ประสิทธิภาพการสอนของครู	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับที่
1. การวิเคราะห์หลักสูตรและการจัดทำแผนการเรียนรู้	4.24	0.57	มาก	4
2. การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.35	0.48	มาก	1
3. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.24	0.56	มาก	5
4. การประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง	4.32	0.54	มาก	3
5. การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน	4.34	0.54	มาก	2
รวม	4.30	0.48	มาก	

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r = .77$) และพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (X) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครู ด้านการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน (Y_5) อยู่ในระดับสูง ($r = .72$) ส่วนคู่ที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ด้านการวิเคราะห์หลักสูตรและการจัดทำแผนการเรียนรู้ (Y_1) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r = .67$)

เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำทางวิชาการเป็น รายด้าน พบว่า ด้านการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการและส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู (X_5) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครู (Y) อยู่ในระดับสูง ($r = .795$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ด้านการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (X_3) มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r = .694$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y
X_1	.62**	.62**	.63**	.68**	.65**	.71**
X_2	.61**	.62**	.64**	.63**	.69**	.71**
X_3	.62**	.63**	.59**	.64**	.66**	.69**
X_4	.65**	.61**	.63**	.67**	.65**	.71**
X_5	.66**	.70**	.68**	.70**	.69**	.76**
X_6	.64**	.68**	.63**	.68**	.69**	.73**
X	.68**	.69**	.68**	.71**	.72**	.77**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

X	แทน	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
X_1	แทน	การกำหนดและการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน
X_2	แทน	การนิเทศและประเมินผลการสอน
X_3	แทน	การใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
X_4	แทน	การตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน
X_5	แทน	การสร้างมาตรฐานด้านวิชาการและส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู
X_6	แทน	การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้
Y	แทน	ประสิทธิภาพการสอนของครู
Y_1	แทน	การวิเคราะห์หลักสูตรและการจัดทำแผนการเรียนรู้
Y_2	แทน	การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

Y_3 แทน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

Y_4 แทน การประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง

Y_5 แทน การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากครูมีการรับรู้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้เด่นชัดในเรื่องของการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ซึ่งอาจจะจัดเป็นมุมกิจกรรมต่างๆ หอสมุด ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยใช้สื่อเทคโนโลยีจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและนอกโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ รัชสุดา บุตรดีศักดิ์ (2556) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมและรายด้าน ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับ Ohlson (2009) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร วัฒนธรรมโรงเรียนและลักษณะของครูคุณภาพ ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน จากการวิจัยพบว่า สถานศึกษาที่มีวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันจะคาดการณ์ได้ว่ามีความร่วมมือกันระหว่างครูที่มีประสบการณ์สอนมากและผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านความก้าวหน้าของนักเรียนและการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ตัวแปรทั้งสองช่วยให้นักเรียนขาดเรียนลดลงร้อยละ 22.56 อีกทั้งปัญหานักเรียนออกกลางคันจะลดลงได้ถึงร้อยละ 0.413 และ 4.81

2. ประสิทธิภาพการสอนของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากครูมีการจัดการเรียนการสอนโดยที่เสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพ ครูเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างทั่วถึงส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้สามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และนำความรู้สู่การปฏิบัติได้ ซึ่งสอดคล้องกับ กอบศักดิ์ มูลมัย (2554) ได้ศึกษาระดับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การทำให้

กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ การใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย สอดคล้องกับ จิรนนท์ พันธฉลาด (2553) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การสอนของครูโรงเรียนเอกชนจังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู โดยรวมอยู่ใน ระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน และ สอดคล้องกับ เรื่องกิตติ วัฒนา (2555) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพ การสอนของครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการสอนของ ครูตามความคิดเห็นของผู้ให้และผู้รับการนิเทศโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = .77$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกให้ครูได้เห็นว่า มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาโรงเรียนทางด้านวิชาการ การแสดงออกถึงความรู้ด้านวิชาชีพ ประสบการณ์ และส่งเสริมครูให้มุ่งหาความรู้ เพื่อพัฒนางานด้านวิชาการ ส่งผลให้ครู เกิดความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานหรือพัฒนาตนเองตามไปด้วย สอดคล้องกับ บันดิต ทีแก้ว (2555) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงไซยะบูลี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูง ($r = .74$)

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารควรควบคุม ดูแลเกี่ยวกับการสอนแทน เมื่อครูประจำชั้น/ประจำวิชาไม่มาทำการสอนและจัดฝึกอบรมให้ครูสามารถวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน
2. ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน ผู้บริหารควรประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน ด้านความคิด ด้านลักษณะนิสัย ด้านทักษะ จากผลการปฏิบัติงานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและพบครูเป็นรายบุคคลเพื่อปรึกษาเกี่ยวกับความก้าวหน้าด้านการเรียนและการปฏิบัติงานของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพ การสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ เพื่อให้เกิดผลเชิงรูปธรรมและมีผลการวิจัยเชิงลึกที่จะเป็น ประโยชน์ต่อสถานศึกษา
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยเพิ่ม ตัวแปรที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความก้าวหน้า ความจงรักภักดี ความพึงพอใจ และความผูกพัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา สถาบันแห่งชาติเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้.
- Ministry of Education. (2010). *Guidelines for education management according to the National Education Act*. Bangkok : Office of Education Reform, National Institute for Learning Reform.
- กรมวิชาการ .(2557). *แผนการศึกษาแห่งชาติปรับปรุง (2552-2559)*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- Department of Curriculum and Instruction Development. (2010). *Revised National Education Plan (2009-2016)*. Bangkok : Prikwan Graffice.
- กอบศักดิ์ มูลมัย. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์บริหาร การศึกษา. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- Moonmai, K. (2011). *The relationship between transformational leadership of school administrators and teaching efficiency of teachers under the Office of Pathum Thani Primary Education Service Area 1* (Unpublished master's thesis). Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Pathum Thani, Thailand.

- จิรนนท์ พันธุ์ฉลาด. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Pancharad, G. (2010). *Factors affecting teachers' teaching efficiency in Islamic teaching private schools, Pattani province* (Unpublished master's thesis). Prince of Songkla University, Songkhla, Thailand.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : ไทยเนรมิตกิจอินเตอร์โพรเกรสซิฟ จำกัด.
- Wongrattana, C. (2010). *Technique of using statistics for research* (12th ed.). Bangkok : Thainiramit Kijinter Progressive Co.
- ทศนา แคมมณี. (2554). *องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Khammani, T. (2011). *Knowledge for processing the efficient learning*. Bangkok : Chulalongkorn University.
- บัณฑิต ทีแก้ว. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงไชยะบูลี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. วิทยานิพนธ์บริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- Thikeo, B. (2013). *The relationship between school administrators' academic leadership and teachers' teaching efficiency in primary schools under the Department of Education and Sports of Sayaboury province, LAO People's Democratic Republic* (Unpublished master's thesis). Loei Rajabhat University, Loei, Thailand.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- Srisa-aad, B. (2010). *Introduction to research* (8th ed.). Bangkok : Suwiriyasan Publisher.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม.
- Wong-anuttaroat, P. (2010). *Academic Administration*. Bangkok : The Bangkok Supplementary Media Center.
- พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติขจร. (2553). *ผู้นำการบริหารยุคใหม่*. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- Wongkiatkhajon, P. (2010). *New era management leaders*. Bangkok : Panyachon Distributor.
- เรืองกิตติ์ วัชรุม. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2*. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. 2 (3) : 41-48.
- Wachoom, R. (2012). *The relationship between the operating according to the internal supervision process and the efficiency of teachers' teaching in schools under the Office of Nakhon Phanom Educational Service Area 2*. Nakhon Phanom University Journal. 2 (3) : 41-48.
- รัชสุดา บุตรดีศักดิ์. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเลย*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- Butdeesak, R. (2013). *The relationship between school administrators' leadership and teaching efficiency of teachers in schools under local administration organizations, Loei province* (Unpublished master's thesis). Loei Rajabhat University, Loei, Thailand.
- สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า. (2553). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์ใหม่*. กรุงเทพฯ : เอส.พี.เอ็น. การพิมพ์.

Institute for the Progress Development. (2010). *The strategies to develop school administrators' profession according to the new guidelines*. Bangkok : The SPN Printing Co., Ltd.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554). *คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน พ.ศ. 2554)*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฑาทอง.

Office of National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization). (2011). *A manual for the 3rd round external quality assessment (2011-2015) (as amended in November 2011)* 2nd ed. Bangkok : Golden Point Printing.

สมเกียรติ อ่อนวิมล. (2555). *ประเทศไทยและโลกใบนี้*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์.

Onwimon, S. (2012). *Thailand and the World*. Bangkok : Amarin Printing & Publishing Public Company Limited.

Hallinger, P. and Murphy, J. (2001). Assessing the Instruction, management behavior of principal. *The Elementary School Journal*. 86 (2) : 211-244.

Ohlson, M. (2009). *Instructional leadership and school culture examining instructional leadership : A study of school culture and teacher quality characteristics influencing student outcomes*. Florida Journal of Educational Administration & Policy. 2 (2) : 2.